

บทที่ 6
สงครามอาหรับ-อิสราเอลครั้งที่ 2 (ค.ศ. 1956)
และครั้งที่ 3 (ค.ศ. 1967)

เค้าโครงเรื่อง

1. สงครามอาหรับ-อิสราเอลครั้งที่ 2 (ค.ศ. 1956)
  1. สาเหตุของสงคราม
    - 1.1 ฉนวนกาซา
    - 1.2 อ่าวอะกาบา
    - 1.3 ปัญหาคลองสุเอซ
  2. ผลของสงคราม
2. สงครามอาหรับ-อิสราเอลครั้งที่ 3 (ค.ศ. 1967)
  1. สถานการณ์ก่อนเกิดสงคราม
    - 1.1 การเตรียมพร้อมของอิสราเอล ซีเรีย และอียิปต์
    - 1.2 อียิปต์ปิดอ่าวอะกาบา
    - 1.3 อเมริกาหาทางประนีประนอม
    - 1.4 อียิปต์ ซีเรีย และจอร์แดนจัดตั้งองค์การทางทหารร่วมกัน
    - 1.5 เหตุการณ์ต่างๆ ขณะเกิดความตึงเครียด
  2. อิสราเอลเปิดฉากสงคราม
  3. ผลของสงคราม
    - 3.1 การสูญเสียด้านเศรษฐกิจ
    - 3.2 อิสราเอลได้ควบคุมพื้นที่จำนวนมากและเผชิญหน้ากับชุมชนอาหรับ
  3. การแทรกแซงของอเมริกาในปัญหาตะวันออกกลาง
  4. องค์การสหประชาชาติกับปัญหาตะวันออกกลาง

สาระสำคัญ

1. สาเหตุและผลของสงครามระหว่างอาหรับ-อิสราเอลครั้งที่ 2 (ค.ศ. 1956)
2. สาเหตุและผลของสงครามระหว่างอาหรับ-อิสราเอลครั้งที่ 3 (ค.ศ. 1967)

จุดประสงค์การเรียนรู้

หลังจากศึกษาจบบทที่ 6 แล้ว นักศึกษาสามารถ

1. วิเคราะห์สาเหตุของสงครามระหว่างอาหรับ-อิสราเอลทั้ง 2 ครั้งได้
2. ระบุผลของสงครามระหว่างอาหรับ-อิสราเอลทั้ง 2 ครั้งได้

จะเห็นได้จากระยะเวลาเพียง 8 ปี ทบประเทศอิสราเอลก่อตั้งขึ้นมาอิสราเอลต้องทำสงครามกับอาหรับอีกอย่างน้อย 3 ครั้ง ซึ่งสงครามในครั้งหลังๆ นั้นอิสราเอลทำเพื่อความอยู่รอดและความรุ่งเรืองของชาติ หรือสงครามรักษาความมั่นคงของประเทศชาติ ขณะที่สงครามครั้งแรกเป็นสงครามสร้างชาติ

1. สาเหตุของสงคราม

สงครามครั้งที่ 2 ระหว่างยิวกับอาหรับนี้ คนส่วนใหญ่เข้าใจว่าเกิดเพราะปัญหาคลองสุเอซ เพราะอังกฤษกับฝรั่งเศสซึ่งมีส่วนได้ส่วนเสียกับคลองสุเอซโดยตรง เข้าร่วมรุกรานประเทศอียิปต์ กองทัพอังกฤษและฝรั่งเศสเข้าโจมตีบริเวณคลองสุเอซภายหลังกองทัพอิสราเอลได้ 3 วัน แต่แท้ที่จริงแล้วสงครามครั้งนี้มีสาเหตุสำคัญมาจากทางอื่นซึ่งอิสราเอลถือว่าสำคัญกว่าเรื่องคลองสุเอซ และเป็นชนวนของการรบพุ่งระหว่างทั้ง 2 โดยตรง นั่นคือปัญหาเรื่องดินแดนฉนวนกาซา และสิทธิการใช้น้ำในน้ำอ่าวอะกาบาและมุลเหตุทั้ง 2 นี้ ก็ยังกลับมาเป็นชนวนศึกใหญ่ครั้งที่ 3 ซึ่งจะเกิดขึ้นอีก ใน ค.ศ. 1967 ดังนั้นกรณีคลองสุเอซ จึงเป็นประเด็นสำคัญรองลงมาเท่านั้น

1.1 ฉนวนกาซา

“ฉนวนกาซา” เป็นดินแดนแคบ ๆ ที่ทอดไปตามฝั่งทะเลเมดิเตอร์เรเนียนทางภาคใต้ของประเทศอิสราเอล เป็นดินแดนที่พวกลี้ภัยอาหรับหนีจากสงครามครั้งที่ 1 (ค.ศ. 1948-1949) ประมาณ 219,000 คน เข้าไปอาศัยอยู่ และตามข้อตกลงหยุดยิงใน ค.ศ. 1949 อียิปต์มีสิทธิในการปกครองดินแดนแถบนี้ แต่ไม่มีสิทธิที่จะผนวกเข้าเป็นดินแดนส่วนหนึ่งของอียิปต์ และสำหรับฝ่ายอิสราเอลนั้น ฉนวนกาซา คือจุดอันตรายสำหรับชาวอิสราเอลเพราะพวกหน่วยคอมมานโดของพวกเขาสำหรับปลัดถิ่นมักจะยกข้ามพรมแดนเข้ารบกวณ ปล้นสดมภ์หมู่บ้านอิสราเอล ตามบริเวณชายแดนอันเป็นชนวนของการปะทะกันเสมอๆ¹

¹“เชษฐ”, วิกฤตการณ์ตะวันออกกลาง : อดีต ปัจจุบัน อนาคต. (กรุงเทพฯ : ไทยนิชยการ, 2510), หน้า 26.

ด้วยสาเหตุต่างๆ ดังกล่าวมาไม่ว่าจะเป็นเรื่องฉนวนกาซา อ่าวอะกาบา และเรื่องคลองสุเอซ ก็ล้วนเป็นสาเหตุให้เกิดการบรรจบระหว่างอิสราเอลและอาหรับ ครั้งที่ 2 แต่สงครามครั้งนี้จะต่างจากครั้งแรก ตรงที่ว่าประเทศอาหรับที่ทำสงครามครั้งนี้มีเพียงอียิปต์ประเทศเดียว ขณะที่อิสราเอลภายใต้การนำของ “จูนพลดาเดียว” โมเช่ ดายัน ซึ่งได้เริ่มบุกอียิปต์ตั้งแต่วันที่ 29 ตุลาคม ค.ศ. 1956 นั้น ได้เข้ายึดบริเวณฉนวนกาซาและดินแดนทะเลทรายซีนาย ส่วนที่ทอดขนานอ่าวอะกาบา จนมาจรดเมืองป้อม ชาร์ม เอล ชิค ไว้ได้ทั้งหมด ในครั้งนั้นนายพลดายันใช้เวลาเพียง 4 วัน ก็สามารถปฏิบัติการได้สมบูรณ์ตามแผนยุทธศาสตร์ขั้นต้น โดยการปิดล้อมฉนวนกาซาให้พ้นจากการรุกรานของพวกหน่วยคอมมานโดอาหรับที่ข้ามพรมแดนเข้าไปปล้นสดมภ์หมู่บ้านเปิดใหม่ของชาวยิวบริเวณพรมแดน และสามารถเปิดอ่าวอะกาบาให้เรืออิสราเอลเข้าออกได้

ต่อมาในวันที่ 6 พฤศจิกายน ค.ศ. 1956 โดยมติของสมัชชาใหญ่องค์การสหประชาชาติสั่งให้หยุดการรบ โดยเฉพาะให้ผู้รุกรานซึ่งในกรณีนี้ได้แก่อิสราเอล อังกฤษ และฝรั่งเศส ถอนทหารออกจากอียิปต์ทันที ตั้งแต่วันที่ 6 ธันวาคม ค.ศ. 1956 แต่ฝ่ายอิสราเอลเพียงจะถอนทหารและยอมปฏิบัติตามมติขององค์การสหประชาชาติในวันที่ 8 มีนาคม ค.ศ. 1957 ซึ่งรวมเวลาทั้งหมดที่ทหารอิสราเอลเข้ายึดครองดินแดนอียิปต์ไว้ครั้งนี้ถึง 3 เดือนกับ 8 วัน

การที่อิสราเอลยอมปฏิบัติตามมติขององค์การสหประชาชาติเพราะองค์การสหประชาชาติรับประกันเสรีภาพในการใช้น่านน้ำอ่าวอะกาบาและความปลอดภัยในบริเวณฉนวนกาซา โดยสหประชาชาติส่งกำลังทหาร 6,000 คน เข้าตระเวนรักษาความสงบตลอดแนวพรมแดนส่วนนี้ ซึ่งมีความยาวถึง 170 ไมล์³

2. ผลของสงคราม

สงครามครั้งนี้อาจกล่าวได้ว่าอิสราเอลทำเพื่อความอยู่รอดและความรุ่งเรืองของประเทศ ซึ่งอิสราเอลประสบความสำเร็จ ขณะที่อียิปต์มีนโยบายผิดพลาดโดยเฉพาะเรื่องคลองสุเอซ จึงประสบความสำเร็จ ฝ่ายอิสราเอลนอกจากจะชนะในสงครามแล้ว อิสราเอลยังประสบความสำเร็จใน “สงครามการเมือง” ณ องค์การสหประชาชาติอีกด้วยทั้งนี้เพราะนอกจากอิสราเอลจะได้สิทธิในการใช้อ่าวอะกาบาและได้ความปลอดภัยในบริเวณฉนวนกาซาตามคำรับรองขององค์การสหประชาชาติแล้ว อิสราเอลยังได้เสียงสนับสนุนจากมหาอำนาจใหญ่อีกสองชาติคือสหรัฐอเมริกาและฝรั่งเศส

สหรัฐอเมริกา ในครั้งแรกไม่ได้แสดงท่าทีอย่างกระฉับกระช่ายในกรณีอิสราเอล แต่ภายหลังการเจรจาที่องค์การสหประชาชาติที่ผู้แทนอิสราเอลดำเนินนโยบายอย่างฉลาดทั้งใน

³ เรื่องเดียวกัน, หน้า 29.

2. สงครามอาหรับ-อิสราเอลครั้งที่ 3 (ค.ศ. 1967)

1. สถานการณ์ก่อนเกิดสงคราม

ทั้งอาหรับและอิสราเอลต่างก็มีความเชื่อเหมือนกันอย่างหนึ่ง คือเชื่อในความเลวร้ายที่สุดของแต่ละฝ่าย อาหรับแน่ใจว่าอิสราเอลเป็นตัวอย่างสุดท้ายของลัทธิจักรวรรดินิยมและมีอำนาจ มีสังคมแบบตะวันตกที่ทันสมัย เมื่อไรก็ตามที่อาหรับต้องการดินแดนเพิ่มขึ้นและมีอำนาจมากขึ้น อาหรับก็จะขับไล่อิสราเอลออกไปจากตะวันออกกลาง อาหรับเตือนอิสราเอลอยู่บ่อยๆ ทั้งโดยใบปลิวที่แจกแก่ประชาชน สิ่งพิมพ์ของผู้นำอาหรับ โดยหนังสือพิมพ์ โดยวิทยุกระจายเสียง ว่าอิสราเอลเป็นศัตรูหมายเลข 1 ของตะวันออกกลาง อิสราเอลจะถูกขับไล่ออกจากตะวันออกกลางและประเทศจะถูกทำลาย ทั้งสองฝ่ายเป็นศัตรูกันมานานนับ 40 ปี เน้นถึงความเชื่อมั่น ของทั้งสองฝ่าย อย่างไรก็ตาม เป็นความจริงที่ว่า อาหรับไม่มีโอกาสที่จะทำให้วิถีชีวิตของชาว อิสราเอลเป็นอันตรายหรือไม่สะดวกสบาย ในทางตรงกันข้ามอิสราเอลมีความสัมพันธ์กับอังกฤษ และฝรั่งเศสโดยเฉพาะในการโจมตีอียิปต์ ทั้งๆ ที่ฝ่ายมหาอำนาจปฏิเสธนอกจากนั้นอิสราเอล ยังเน้นนโยบายความปลอดภัยของประเทศ

1.1. การเตรียมพร้อมของอิสราเอล ซีเรีย และอียิปต์

ในต้นเดือนพฤษภาคม ค.ศ. 1966 มีรายงานยืนยันว่าอิสราเอลจะเริ่มต้นโจมตีซีเรีย ฝ่ายอาหรับเชื่อในรายงานทันทีเพราะอาหรับรู้ว่าการโจมตีเป็นนโยบายของอิสราเอลที่จะแก้เผ็ด เพราะรัฐบาลซีเรียมีผู้สนับสนุน มีอาวุธ และส่งกำลังทหารไปโจมตีภาคเหนือของอิสราเอล ในเดือนกันยายน ค.ศ. 1966 รัฐบาลอิสราเอลเตือนซีเรียในการกระทำได้กล่าว และย้ำว่ากองทัพอิสราเอลพร้อมแล้วสำหรับแผนการโจมตีซีเรีย แต่ถ้าซีเรียเลิกสนับสนุนสงครามกองโจร การโจมตีดังกล่าว ก็อาจไม่เกิดขึ้น อย่างไรก็ตาม สันติภาพจากทั้ง 2 ฝ่ายไม่มีแน่นอน⁶

ในวันที่ 14 พฤษภาคม ค.ศ. 1966 ผู้นำคณะทำงานของสาธารณรัฐอาหรับ United Arab Republic (UAR) ซึ่งประกอบด้วยอียิปต์และซีเรียได้เดินทางไปยังดามัสกัส และในวันต่อมากองทัพอียิปต์ซึ่งมีกำลังอย่างเห็นได้ชัดก็เริ่มต้นแปรขบวนผ่านไคโร ตรงไปยังคาบสมุทรซีนาย เมื่อถึงจุดนี้แสดงว่ากองทัพทั้งหมดต่างเตรียมพร้อมทั้งซีเรีย อิสราเอล และอียิปต์ ทั้งนี้เพื่อแสดงให้เห็นประชาชนของตนเห็นว่า รัฐบาลแต่ละแห่งกำลังทำงานเพื่อปกป้องประชาชน และในเวลานี้เองเหตุการณ์ต่าง ๆ เริ่มมีอิทธิพลเหนือประชาชน กล่าวคือในเมืองอาหรับทุกแห่งมีการเดินขบวนซึ่งได้ระเบิดขึ้นด้วยความเชื่อที่ว่าเวลาของการแก้แค้นได้มาถึงแล้ว แม้แต่ในที่ห่างไกลเช่นคูเวต ก็มีกองทัพภายใต้การบังคับบัญชาของสาธารณรัฐอาหรับ อย่างไรก็ตาม ความ

⁶William R. Polk, *The Arab World*. (London : Harvard University Press, 1980), p.216.

เป็นศัตรูกันอย่างขมขื่นระหว่างพระเจ้าไฟซาลแห่งซีเรียและประธานาธิบดีนัสเซอร์แห่งอียิปต์ ก็ปรากฏว่ายังอยู่ในความสงบ ต่อมาในวันที่ 27 พฤษภาคม ค.ศ. 1967 สันนิบาตอาหรับได้ประกาศถึงความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของโลกอาหรับในการต่อต้านการโจมตีของอิสราเอล ซึ่งคาดว่าจะต้องเกิดขึ้นอย่างแน่นอน

ในสถานการณ์ดังกล่าว ประธานาธิบดีนัสเซอร์จึงพบว่า ตนเองถูกผลักดันสู่ตำแหน่งในฐานะผู้นำและได้รับความนับถือเกือบทั้งหมด ทั้ง ๆ ที่ก่อนหน้านี้เพียง 2-3 สัปดาห์ที่ นัสเซอร์ถูกตำหนิโดยชาวซีเรีย และจอร์แดน อย่างไรก็ตาม ปัญหาที่เกิดขึ้นก็คือ ความสามารถของกองทัพอาหรับที่จะรบกับกองทัพอิสราเอลนั้นคู่ควรกันมากน้อยเพียงใด ทั้งนี้เพราะกองทัพส่วนใหญ่ของอียิปต์ยังคงอยู่ในเยเมน หรือปัญหาที่ว่าความสามารถของอาหรับในการหยุดยั้งไม่ให้เกิดอันตรายถ้าสงครามไม่เกิดขึ้น ผู้วางแผนการที่มีความชำนาญจะต้องไม่คาดคะเนอย่างผิดพลาด อย่างไรก็ตาม การเสี่ยงภัยจนถึงขีดอันตรายนับเป็นเกมส์ที่โหดร้ายและทารุณ

1.2 อียิปต์ปิดอ่าวอะกาบา

อียิปต์มีกองทัพประจำอยู่ที่คาบสมุทรซีนาย ซึ่งมีไว้เป็นที่กำบังควบคุมพรมแดนและครอบครอง “ช่องแคบติราน (Straits of Tiran) แต่ระหว่างวันที่ 16 และ 18 พฤษภาคม กองทัพอียิปต์บังคับให้กำลังขององค์การสหประชาชาติคือ UNEF (The United Nations Emergency Force) ออกจากจุดยุทธศาสตร์และขอร้องว่าองค์การสหประชาชาติควรถอนกำลังทั้งหมดออกไปทันทีทันใดโดยที่อียิปต์บอกว่า สถานการณ์บริเวณนั้นสงบไม่จำเป็นต้องมีกำลัง UNEF อุตัน (U THANT) เลขานุการองค์การสหประชาชาติยินยอมปฏิบัติตามซึ่งทำให้อุตันถูกวิพากษ์วิจารณ์โดยอิสราเอลและประเทศตะวันตกในการปกป้องตนเอง ในวันที่ 23 พฤษภาคม กองกำลัง UNEF ถูกถอนออกจากช่องแคบติราน และเหตุการณ์เช่นนี้ทำให้เกิดคำถามว่าอียิปต์จะปิดช่องแคบติรานเพื่อกั้นการเดินเรือของอิสราเอลหรือไม่ การกระทำดังกล่าวของอียิปต์ในการปิดช่องแคบติราน ซึ่งอิสราเอลได้เตือนอย่างชัดเจน จะเป็นสาเหตุของสงครามนัสเซอร์ กล่าวว่ “ไม่ว่าในสถานการณ์ใดๆ ก็ตาม เราจะไม่อนุญาตให้ธงชาติของอิสราเอลผ่านตลอดอ่าวอะกาบา (Gulf of Agaba) พวกเขายังเป็นพวกชอบข่มขู่สงคราม เราได้บอกว่าเรายินดีต้อนรับ เราพร้อมแล้วสำหรับสงคราม เราจะไม่ยอมละทิ้งสิทธิของเรา น่านน้ำนี้เป็นของเรา”⁸

เมื่อคิดถึงความหลังที่ผ่านมาจึงปรากฏชัดว่า เป็นไปไม่ได้สำหรับนัสเซอร์ที่จะกลับคำพูดในที่สาธารณะดังกล่าว แม้จะมีเหตุผลบางอย่างเชื่อว่า นัสเซอร์มีความหวังว่าอิสราเอลจะยินยอมให้มีการปิดน่านน้ำและจะตกลงยอมนำคดีนี้ไปสู่ศาลโลกก็ตาม

⁸Ibid., p.127.

ประการที่ 3 พระเจ้าซุสเซนแห่งจอร์แดน รีบเดินทางไปไคโรเพื่อกระตุ้นรัฐบาลอิสราเอลให้มีความเครียดมากกว่าที่คนภายนอกจะตระหนักและอาจจะเป็นสาเหตุที่ทำให้อิสราเอลโจมตีอย่างทันทีทันใด

ประการที่ 4 อิสราเอลประกาศการตัดสินใจเข้าสู่สงครามอย่างน้อยก็ในวันที่ 2 มิถุนายน แต่รัฐบาลอเมริกาเชื่อว่า วิกฤตการณ์ทรุดหนักลงแต่ยังหวังว่าอิสราเอลอาจจะไม่โจมตี

2. อิสราเอลเปิดฉากสงคราม

ในเวลาเพียง 2 ชั่วโมงภายหลังจากวันที่ 5 มิถุนายน กองทัพอากาศของอิสราเอลก็ยึดพื้นที่และทำลายกองทัพอากาศของอียิปต์

เหตุการณ์ของสงคราม 6 วันได้เริ่มต้นขึ้นแล้วตามที่ถูกคาดไว้กองทัพอิสราเอลเป็นเจ้าทางอากาศ กองทัพอียิปต์ในคาบสมุทรซีนายต้องพ่ายแพ้ อิสราเอลตั้งกองทัพอยุบบริเวณฝั่งตะวันออกของคลองสุเอซ รัฐบาลอิสราเอลพยายามขอให้จอร์แดนหยุดการยิง โดยเสนอสันติภาพที่แบ่งแยกอย่างไม่เป็นทางการ แต่รัฐบาลจอร์แดนไม่ยอมรับ และยังคงยิงต่อไป ด้วยเหตุนี้เอง กองทัพอิสราเอลจึงถูกขับไล่กลับไปสู่มแม่น้ำจอร์แดน ภายหลังจากการรบกันอย่างโหดร้าย อิรัก ซาอุดีอาระเบีย และเลบานอนมิได้มีส่วนร่วมโดยตรงในสงคราม และในที่สุดซีเรียก็กลายเป็นเป้าที่สำคัญ การรบบริเวณที่ราบสูงโกลัน กองทัพซีเรียถูกอิสราเอลทำลาย

อิสราเอลได้แสดงความสามารถของตนว่า เป็นประเทศที่ทันสมัยรวบรวมกำลังอำนาจได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีคุณภาพมากกว่าประเทศด้อยพัฒนาจะทำได้ ทหารอิสราเอลมีจุดมุ่งหวังสูงได้รับการฝึกฝนอย่างดีและมีผู้นำที่วิเศษ การต่อสู้ครั้งนี้อิสราเอลใช้ทั้งเครื่องบินต่อสู้อากาศยานและรถถัง

สงครามในเดือนมิถุนายน ค.ศ. 1967 นี้ ประเทศอาหรับทั้งหลายสิ้นเปลืองค่าใช้จ่ายสูง สูญเสียผู้คนในการรบประมาณ 5 ล้านคนหรืออาจจะมากกว่า

3. ผลของสงคราม

3.1 การสูญเสียด้านเศรษฐกิจ

ผลของสงครามครั้งนี้ที่มีความสำคัญมากกว่าการเสียค่าใช้จ่ายสูงก็คือ ผู้นำอาหรับพบว่าแผนการพัฒนาประเทศหยุดชะงักและจะมีความยากลำบากมากกว่าเดิม นอกจากนั้น ความพ่ายแพ้ยังทำให้ความปลื้มปิติที่เคยมีกลายเป็นความเกลียดชังอย่างรุนแรง

ความสำคัญอันดับต่อไปของผลสงคราม คือการสูญเสียด้านเศรษฐกิจ จากการสำรวจขององค์การสหประชาชาติ ซึ่งให้เห็นว่าการยึดครองของอิสราเอลบนฝั่งตะวันตกของแม่น้ำจอร์แดน ทำให้จอร์แดนสูญเสียความสามารถในการผลิตลดลงถึง 38% การท่องเที่ยวลดลง 85% และมะกอกสูญเสียน้ำ 80%

ดังเช่นในการรบกวนการเลือกตั้งในเยรูซาเลม ใน ค.ศ. 1969 ซึ่งเป็นเรื่องของการเมืองอิสราเอล พวกอาหรับเหล่านี้ก็ไม่เกี่ยวข้องด้วย อย่างไรก็ตาม กลุ่มอิสราเอลทุกกลุ่มยอมรับว่าการเชื่อมความสัมพันธ์กับอาหรับนั้นเป็นไปได้

อย่างไรก็ตาม อิสราเอลเผชิญหน้ากับปัญหาอย่างหนึ่ง คือความสามารถในกองทัพยังไม่อาจสรุปได้ว่ามีมากนักเพียงใดและแม้แต่อาวุธนิวเคลียร์ก็ยังช่วยอะไรไม่ได้ แนวหน้าที่ปลอดภัยที่เป็นจุดยุทธศาสตร์ในภาคใต้และภาคตะวันออกเท่านั้นที่จะให้ความปลอดภัยแก่ประชาชน

กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 2

จงวิเคราะห์สาเหตุและผลของสงครามระหว่างอาหรับและอิสราเอลครั้งที่ 3 ค.ศ. 1967

3. การแทรกแซงของอเมริกาในปัญหาตะวันออกกลาง

ตลอดเวลาที่เกิดวิกฤตการณ์ในตะวันออกกลาง รัฐบาลของสหรัฐอเมริกาพยายามที่จะเข้าไปเกี่ยวข้องอย่างใกล้ชิดกับเหตุการณ์ต่างๆ เท่าที่จะเป็นไปได้ แต่วางตัวให้โลกภายนอกเห็นว่ายังเจียมเจ้อยู่ อย่างไรก็ตาม เมื่อประเทศอาหรับทั้งหลายกล่าวหาว่าหน่วยทางการทหารของอเมริกาให้ความช่วยเหลืออิสราเอลเมื่อมีการโจมตีแบบสายฟ้าแลบในวันที่ 5 มิถุนายน ค.ศ. 1967 ประเทศอาหรับเหล่านั้นจึงตัดความสัมพันธ์ทางการทูตกับอเมริกา เหตุการณ์ดังกล่าว จึงเท่ากับบังคับรัฐบาลอเมริกาให้เข้ามาเกี่ยวข้อง สิ่งสำคัญยิ่งกว่านั้นก็คือ ความเชื่อของประธานาธิบดีจอห์นสันและที่ปรึกษาที่ใกล้ชิดของเขาที่ว่า อเมริกาไม่จำเป็นต้องทำอะไรภายใต้สถานการณ์ดังกล่าวและมันเป็นสิ่งที่ดีที่สุดที่จะปล่อยให้เหตุการณ์ในตะวันออกกลางเป็นไปตามทางของมัน การต่อสู้ครั้งหลังสุดขึ้นอยู่กับความเชื่อที่ว่า โซเวียตยูเนียนมีความขมขื่นจากการถอนตัวออกจากนโยบายตะวันออกกลาง ทั้งนี้เพราะโซเวียตไม่เต็มใจที่จะแทรกแซงฝ่ายอาหรับ แต่สาเหตุที่สำคัญยิ่งกว่าก็คือ การที่อิสราเอลชนะสงคราม ซึ่งได้ก่อให้เกิดความเปลี่ยนแปลงอย่างเห็นได้ชัดในตะวันออกกลาง

การแทรกแซงที่สำคัญอันดับแรกของอเมริกาในวิกฤตการณ์ตะวันออกกลางมาถึงในวันที่ 19 มิถุนายน ค.ศ. 1967 เมื่อประธานาธิบดีจอห์นสันได้ออกแถลงการณ์ “หลักใหญ่สำหรับสันติภาพในท้องถิ่น” คือ

1. ทุกๆ ประเทศในพื้นที่มีสิทธิขั้นพื้นฐานที่จะมีชีวิตรอยู่และสิทธิดังกล่าวได้รับความเคารพจากประเทศเพื่อนบ้านด้วย

2. “ความยุติธรรมสำหรับผู้ลี้ภัย” จะไม่มีสันติภาพสำหรับฝ่ายใด ๆ ในตะวันออกกลาง นอกเสียจากว่าปัญหาผู้ลี้ภัยจะได้รับการแก้ไขโดยบุคคลผู้เกี่ยวข้อง

1. ยืนยันถึงการสร้างความยุติธรรมและสันติภาพอันยาวนานในตะวันออกกลาง ซึ่งควรจะต้องรวมหลักสำคัญ 2 ประการต่อไปนี้

1.1 การถอนกำลังของอิสราเอลออกไปจากพื้นที่ที่ยึดครอง ซึ่งเกิดจากการขัดแย้งที่ผ่านมา

1.2 การทำให้การเรียกร้องของประเทศที่ทำสงครามสิ้นสุดลงและต้องเคารพและยอมรับในอธิปไตย ความมั่นคงของดินแดนและเอกราชทางการเมืองของทุกประเทศในพื้นที่ ตลอดจนสิทธิของประเทศเหล่านั้นในการมีชีวิตอยู่ภายในพรมแดนที่ปลอดภัยและไม่รบกวนจากการข่มขู่หรือกำลังบังคับ

2. เน้นความสำคัญของเรื่องต่างๆ ดังนี้

2.1 รับรองอิสรภาพของการเดินเรือผ่านทางน้ำระหว่างชาติในเขตพื้นที่

2.2 การแก้ปัญหาผู้ลี้ภัย

2.3 รับรองดินแดนที่ไม่สามารถทำลายได้และเอกราชทางการเมืองที่ทำลายไม่ได้ของทุกๆ ประเทศในพื้นที่ รวมทั้งการสร้างเขตปลอดทหารด้วย

3. คณะมนตรีความมั่นคงขอให้รัฐมนตรีต่างประเทศตั้งผู้แทนพิเศษให้ดำเนินงานในตะวันออกกลางในการสร้างความสัมพันธ์และรักษาการติดต่อกับประเทศต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อที่จะเสริมสร้างข้อตกลงและความพยายามเพื่อให้ประสบความสำเร็จในการมีสันติภาพและยอมรับในข้อตกลงตามผลสรุปของการแก้ปัญหาด้วย

4. คณะมนตรีความมั่นคง ขอให้รัฐบาลต่างประเทศรายงานต่อคณะมนตรีความมั่นคงในความก้าวหน้าของการทำงานของผู้แทนพิเศษทันทีเท่าที่จะเป็นไปได้

ตามที่คณะมนตรีความมั่นคงได้เคยประกาศว่าการเข้ายึดครองดินแดนโดยสงครามนั้นเป็นสิ่งที่ยอมรับไม่ได้ ดังนั้นจึงได้มีการลงมติมากมายเกี่ยวกับการสร้างสันติภาพ หนึ่งในจำนวนมติดังกล่าวก็คือ การให้อิสราเอลถอนกำลังออกจากดินแดนอาหรับประเทศที่เข้าร่วมสงคราม เคารพในความมั่นคงของแต่ละประเทศในพื้นที่ อิสรภาพจากการถูกข่มขู่หรือการกระทำที่รุนแรงอิสรภาพของการเดินเรือผ่านทางน้ำระหว่างชาติและการยืนยันในสิทธิของผู้ลี้ภัย ตามมติดังกล่าวได้เรียกร้องให้รัฐมนตรีต่างประเทศตั้งผู้แทนเพื่อไปอภิปรายปัญหาในพื้นที่ ดังนั้นในวันที่ 23 พฤศจิกายน พุศ 1 คน ชื่อ กัณันน์ จาร์ริง (Gunnar Jarring) ถูกตั้งให้เป็นผู้แทนของคณะมนตรีความมั่นคง

จาร์ริง ทำงานในสถานการณ์ที่ยากลำบาก รัฐบาลอิสราเอลแจ้งแก่เขาในการประชุมครั้งแรกว่าอิสราเอลไม่เห็นด้วยกับเขาในการทำงานครั้งนี้ รัฐบาลอิสราเอลยืนยันว่า ข้อตกลงควรกระทำโดยผ่านการเจรจาระหว่างฝ่ายต่างๆ (คู่สงคราม) ในสัญญาสันติภาพและ “จะไม่มีคำถามเกี่ยวกับการถอนกำลังออกก่อนที่จะมีการตกลงดังกล่าว” อิสราเอลเสนอให้มีการ

